

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) เน้นการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ ตามบริบทการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการมุ่งพัฒนาคนและสังคมไทยในอนาคตให้มีคุณธรรมนำความรู้ โดยพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ของคนทุกกลุ่มทุกวัยตลอดชีวิต ตั้งแต่วัยเด็กให้มีความรู้พื้นฐานเข้มแข็ง มีทักษะชีวิต พัฒนาสมรรถนะ สร้างและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศ สร้างสรรค์นวัตกรรมองค์ความรู้ ส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จัดการองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และองค์ความรู้สมัยใหม่ตั้งแต่ระดับชุมชนถึงประเทศสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 6 กล่าวถึง การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หมวด 4 มาตรา 22 และมาตรา 23 กล่าวถึงการจัดการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เน้นการจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมบูรณาการให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ทั้งความรู้ คุณธรรม มีความเหมาะสมที่เกี่ยวกับตนเองและสัมพันธ์กับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กรมวิชาการ, 2542 : 7-15) นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มุ่งเน้นให้จัดการศึกษาโดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณภาพทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ไปสู่การสร้างองค์ความรู้ การเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ความรู้อย่างมีขั้นตอนทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล โดยผู้สอนต้องมีบทบาทในการวางแผนการเรียนรู้ กระตุ้น แนะนำ และช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหา และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ในทุกเวลาและสถานที่ (กรมวิชาการ, 2545 : 3) ดังนั้นการศึกษาหรือการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่จึงควรมีความเชื่อมโยง สัมพันธ์ และสอดคล้อง

กันระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม เพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับชีวิตของทุกคน เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นสังคมแห่งความรู้ (Knowledge Based Society) ทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และสถานการณ์ต่าง ๆ

การจัดการการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีคุณลักษณะต้องตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ให้มากที่สุด ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลแวดล้อม การฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานที่สำคัญ การหาเหตุผล วิเคราะห์และสรุปความรู้ด้วยตนเอง และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ (วิลลาร์ด สุนทร โรจน์. 2544 : 3) เพิ่มในบรรณานุกรม

หลักการจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องคำนึงถึง 1) ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน (Learners Need & Interests) 2) เปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Participation) ในการเรียนรู้ให้มากที่สุด 3) เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (Constructionist) 4) เป็นการพึ่งพาตนเอง (Autonomy) เพื่อให้เกิดทักษะที่จะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน 5) เน้นการประเมินตนเอง (Self Evaluation) 6) เน้นการร่วมมือ (Cooperation) (สมศักดิ์ ภู่วิภาดาบรรณ. 2544 : 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (กรมวิชาการ. 2545 : 142-143) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่าจำเป็นต้องเปลี่ยนพฤติกรรมของการเรียนการสอนทั้งตัวครูและนักเรียน กล่าวคือ ลดบทบาทของครูผู้สอน จากการเป็นผู้บอกเล่า บรรยาย สาธิต เป็นการวางแผนกิจกรรมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเน้นบทบาทนักเรียนเริ่มตั้งแต่การพัฒนากระบวนการคิดวางแผน การศึกษาค้นคว้า การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบวิเคราะห์ ข้อมูล การแก้ไขปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มงาน การหาข้อสรุปตอบคำถาม อันจะเกิดองค์ความรู้ใหม่ ทั้งนี้ กิจกรรมการเรียนรู้ต้องพัฒนาให้นักเรียนเกิดประโยชน์ ทั้งด้านความรู้ สุขภาพร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา รูปแบบและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาจมีหลากหลายรูปแบบ เช่น กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry) กระบวนการแก้ปัญหา (Problem) กิจกรรมคิดและปฏิบัติ (Hands-on Mind-on Activities) และการเรียนรู้แบบ ร่วมมือ (Cooperative Learning) ซึ่งครูผู้สอนจะต้องศึกษาทำความเข้าใจแล้วพิจารณาเลือกรูปแบบหรือแนวทางที่เหมาะสมกับเนื้อหา สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และศักยภาพของผู้เรียน

ประเวศ วะสี (2537: 23-24) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนของไทย ในสถาบันการศึกษาทุกระดับตั้งแต่อนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัย ว่าเป็นการศึกษาที่สร้าง ความอ่อนแอทางสติปัญญาและทำลายศักยภาพในการเรียนรู้ เนื่องจากเน้นการถ่ายทอดเนื้อหา ในห้องเรียนและท่องจำจากตำราเป็นใหญ่ ผู้เรียนขาดประสบการณ์และการศึกษาจากความเป็น จริงรอบตัว ขาดการคิดวิจารณ์ญาณ ขาดการนำประสบการณ์หรือข้อมูลมาสังเคราะห์ให้เป็น ปัญญาที่สูงขึ้น ซึ่งทัศนะดังกล่าวสอดคล้องกับสภาพปัญหาความเป็นจริงในการจัดการเรียน การสอนในปัจจุบันยังไม่เป็นไปตามแนวทางเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะทั้งครูและนักเรียน ยังยึดติดอยู่กับรูปแบบการสอนเดิม ๆ คือ ครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นผู้บอกเล่า อธิบาย และถ่ายทอดความรู้ ส่วนผู้เรียนเป็นเพียงผู้รับฟัง จดจำคำบอกเล่าและพยายามทำความเข้าใจ ตามคำอธิบาย ไม่มีการลงมือปฏิบัติจริง และไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ ความรู้ที่ได้ไม่ยั่งยืน ไม่คงทน ผู้เรียนไม่มีทักษะในการคิดค้น การทำงานไม่มีระบบ ไม่มี ขั้นตอน ไม่กล้าแสดงออกและแสดงความคิดเห็น ขาดการปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนในกลุ่มสาระวิชาวิทยาศาสตร์

จากการประเมินผลการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลรัตนากาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 และ 2551 ปรากฏว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 65.78 และ 70.23 ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนได้ตั้งไว้ คือร้อยละ 75 (แบบบันทึกสรุปผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2550-2551) จากการสัมภาษณ์ ครูที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์ (ศิวพร ภูคน้ำ, 2552 : สัมภาษณ์) พบว่า เป็นปัญหาเดียวกันกับผู้วิจัย กำลังประสบอยู่ โดยมีสาเหตุมาจากหลายประการ ซึ่งพอสรุปสาเหตุของปัญหาได้ดังนี้

(1) ปัญหาด้านตัวครู พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูยังไม่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ ของผู้เรียน อันสืบเนื่องมาจาก ครูยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยายตามหนังสือหรือหลักสูตร มุ่งสอนเนื้อหามากกว่ากระบวนการมีส่วนร่วมในการคิด ขาดเทคนิคและวิธีการในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนมาใช้ อันได้แก่ การเตรียมการสอน การเลือกใช้สื่อการสอน และเลือกวิธีสอน ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและสภาพการเรียนการสอน (2) ปัญหาด้านผู้เรียน พบว่า นักเรียนขาด ความสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดแรงกระตุ้นและแรงจูงใจ มีความกระตือรือร้น น้อย เรียนรู้เนื้อหาด้วยการจำ นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหา โดยเฉพาะการเรียนรู้อุปกรณ์ สาระ วิทยาศาสตร์ เรื่องกินดี มีสุข มักมีคำถามจากนักเรียนอยู่เสมอว่า “คุณครูคะ กินอะไรถึงจะผอม” นอกจากนี้ นักเรียนขาดทักษะการคิด ขาดการปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับคนอื่น แม้

ครูผู้สอนจะได้จัดให้นักเรียนนั่งร่วมทำกิจกรรมกันเป็นกลุ่ม แต่การทำกิจกรรมในกลุ่มจะมีลักษณะต่างคนต่างทำ ต่างรับผิดชอบหน้าที่ตนเอง ไม่ค่อยมีการปรึกษา แสวงหาความคิดเห็นจากคนอื่น รวมทั้งไม่เคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน บทบาทหน้าที่ในกลุ่มส่วนมากจะเป็นนักเรียนที่เรียนเก่งเป็นคนทำงาน หรือถ้ามีใครทำหน้าที่ใดแล้วก็จะทำหน้าที่นั้นตลอด นักเรียนที่เรียนอ่อนจะไม่ค่อยมีบทบาทในกลุ่มเท่าที่ควร ทำให้มีความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบต่อตัวเองและกลุ่มน้อยมาก นักเรียนส่วนมากมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (3) ปัญหาด้านผู้ปกครอง พบว่า สังคมแห่งการทำงานและค่านิยมเชิงซีฟในปัจจุบัน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลาในการดูแล และให้คำแนะนำในเรื่องการเรียน หรือการร่วมทำกิจกรรมกับบุตร หลานเท่าที่ควร ครอบครัวยุคความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ดี หากได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการดูแลเอาใจใส่ให้คำแนะนำ และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก จะทำให้เด็กมีทัศนคติที่ดี มีกระบวนการคิด และการปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับคนอื่น ได้ดียิ่งขึ้น (4) ปัญหาด้านหลักสูตร พบว่าเนื้อหาบางส่วนของวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง กินดี มีสุข มีความซับซ้อน ยากแก่การเข้าใจ สื่อการเรียนการสอนยังมีน้อยและไม่เร้าความสนใจของผู้เรียน เนื้อหาสาระของหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ก็ยังมุ่งเน้นการสอนโดยมีครูเป็นศูนย์กลางความรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และร่วมพัฒนาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเทคนิคการสอนตามรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น พร้อมทั้งได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จมาแล้วหลายเล่ม พบว่า

จตุพร เจริญวัย (2545 : 66-67) พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้โมเดลซิปปา ในรายวิชาเคมี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถนำไปใช้ในการสอนวิชาเคมีได้อย่างดี เพราะเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน มีการแบ่งหน้าที่ในกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มมีความสำคัญและร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นในการทำงาน นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและชื่นชมผลงานของตนและกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนเกิดความรักและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนมีการนำเสนอผลงานหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเข้าใจที่มีกับบุคคลอื่น ซึ่งเป็นการช่วยให้นักเรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น จะเห็นได้ว่ากิจกรรมการเรียนการสอนนี้สามารถส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ ทำให้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 74.32 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเป็นร้อยละ 90.91 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือร้อยละ 80

วารสารณ์ แดงมีแสง (2545 : 58) พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้โมเดลชิปปา ในวิชามนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูงชั้นปีที่ 1 นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพอใจในการทำกิจกรรมนี้มาก นักศึกษาไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน เพราะได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของตนเองให้เพื่อนๆ ทั้งภายในกลุ่มของตนเองและเพื่อนต่างกลุ่มฟัง อีกทั้งทำให้เกิดการตื่นตัวและตื่นใ้ตต่อผลการทดลองและผลงานที่นักศึกษาส่งขึ้นมา

การเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบชิปปา (CIPPA MODEL) เป็นกิจกรรมหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีรูปแบบที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้โดยง่าย สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงในทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีแนวคิดหลักการที่เป็นพื้นฐานการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 5 ด้าน คือ ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนและครอบครัวได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อการเรียนรู้อันร่วมกันในการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการและมีผลงานจากการเรียนรู้ และให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นหลักการและแนวคิดที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้รูปแบบชิปปา (CIPPA MODEL) มาดำเนินการวิจัยพัฒนาความรู้แก่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยสอนอยู่ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนอนุบาลรัตนากาพลินธุ์ จำนวน 30 คน

คำถามการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง กินดี มีสุข ด้วยโมเดลชิปปาและความร่วมมือระหว่าง ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลรัตนากาพลินธุ์ เป็นอย่างไร
2. ผู้ปกครองและนักเรียน มีความพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง กินดี มีสุข อยู่ในระดับใด
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง กินดี มีสุข เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

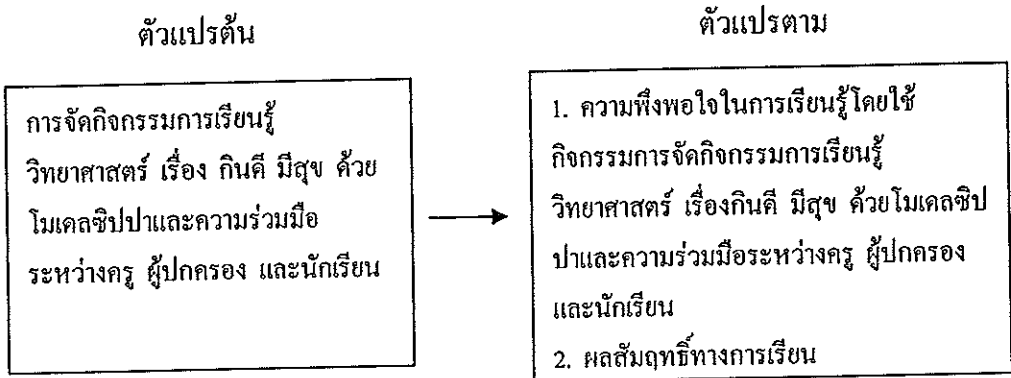
1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง กินดี มีสุข ด้วยโมเดลซิปปาและความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลรัตนากาฬินธุ์
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของ ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องกินดี มีสุข ด้วยโมเดลซิปปาและความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง กินดี มีสุข โดยความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลรัตนากาฬินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง กินดี มีสุข ด้วยโมเดลซิปปา และความร่วมมือระหว่าง ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2. ผู้ปกครองและนักเรียน มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบโมเดลซิปปา และผู้วิจัยหลายท่าน พบว่ารูปแบบโมเดลซิปปา เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เน้นการประสานสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม เน้นกระบวนการและการเคลื่อนไหวทางกาย ที่สำคัญเน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงคาดว่าจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบโมเดลซิปปา จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียนรู้ดังกรอบแนวคิด

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
  - 1.1 ครูผู้ช่วยวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนอนุบาลรัตนากาฬสินธุ์ จำนวน 2 คน ประกอบด้วย ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 1 คน ครูประจำชั้น 1 คน
  - 1.2 ผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน
  - 1.3 แม่ครัว ได้แก่ ผู้ประกอบ และจัดเลี้ยงอาหาร ของโรงเรียนอนุบาลรัตนากาฬสินธุ์
2. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลรัตนากาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 30 คน
3. กรอบเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย
  - 3.1 บริบทโรงเรียนอนุบาลรัตนากาฬสินธุ์
  - 3.2 หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ และเนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องกินดี มีสุข ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
  - 3.3 การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลชิปปา
  - 3.4 ทฤษฎีความร่วมมือ และแนวคิดหลักการเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน
  - 3.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. สถานที่และระยะเวลาการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนอนุบาลรัตนากาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หมายถึง การดำเนินการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง กินดี มีสุข โดยใช้รูปแบบโมเดลชิปปา และความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติจริง มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย สามารถเรียนรู้ด้วยกระบวนการ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยใช้กระบวนการตรวจสอบคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญและทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย อย่างมีระบบ
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ โมเดลชิปปา (CIPPA MODEL) หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 5 ประการ อันได้แก่ ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม (Interaction) ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย(Physical Participation) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ (Process Learning) ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application) ในชีวิตประจำวันและสถานการณ์ต่าง ๆ
3. วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง กินดี มีสุข หมายถึง วิชาที่ครู ผู้ปกครองร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน โดยเน้นเรื่องกินดี มีสุข ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาย่อย ดังนี้ อาหารหลัก 5 หมู่ สารอาหารและพลังงาน อาหารที่รับประทานได้พลังงานเพียงพอความต้องการของร่างกาย อาหารเหมาะสมกับเพศและวัย สารปรุงแต่งอาหาร ผงชูรส น้ำส้มสายชู สีสผสมอาหาร โดยมีสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นตามสภาพจริงของชุมชน
4. ความร่วมมือ หมายถึง ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ร่วมกันจัดกิจกรรมด้วยความเต็มใจ มีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ร่วมกันภายใต้วัตถุประสงค์และเป้าหมายเดียวกัน
5. ความพึงพอใจหมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกชอบใจ ความสนใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง กินดี มีสุข ด้วยโมเดลชิปปาและความร่วมมือระหว่าง ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ซึ่งวัดได้จากแบบวัดความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้

วิทยาศาสตร์ เรื่อง กินดี มีสุข ด้วยโมเดลชิปปาและความร่วมมือระหว่าง ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน พิจารณาจากคะแนนที่ได้จากแบบวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก วัดใน 3 ด้าน คือ ความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปใช้

7. ครู หมายถึง ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 1 คน ครูประจำชั้น 1 คน

8. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลรัตนากาฬสินธุ์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจและได้ทักษะในการดำรงชีวิตในชุมชนของตนเองมากยิ่งขึ้น จากการได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ ซึ่งจะทำให้นักเรียน คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

2. ครูได้แนวทางในการพัฒนากิจกรรมการสอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ และในวิชาอื่นที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักโมเดลชิปปา

3. โรงเรียนสามารถนำรูปแบบการจัดการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มาใช้ในการปรับปรุงงานด้านการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน